

7.B. Výtvarná interpretace jako součást výtvarné pedagogiky ve škole a v galerii.

Individuální a kolektivní práce, trvalost a pomíjivost výsledků tvorby.

Zpracovala: Bc. Nikola Březinová

Vyučující: Mgr. Alice Stuchlíková, Ph.D

PdF:GP3MP_MGP Metodika galerijní pedagogiky

jaro 2014

Spojení slov výtvarná **interpretace** je vlastně jakýsi výklad výtvarné tvorby, určitý výklad podání díla výkonným umělcem, či zprostředkovatelem. Radek Horáček v knize Slovem akcí obrazem pokládá otázky: „*Kdy ještě máme používat pojem vnímání, kdy označení interpretace, a kdy už máme pracovat s pojmem tvorba? Kdy se jedná spíše o pasivní prohlídku obrazu nebo o pasivní poslech hudby, za jakých okolností se divák může přiblížovat pozici aktivního vnímatele či interpreta, nebo dokonce spolutvůrce? Jak je divák aktivní, když při pohledu na umělecké dílo (při poslechu hudebního díla nebo při četbě literatury) dotváří ve své mysli poselství naznačená umělcem?*“ (str. 172, Slovem akcí obrazem)

Můžeme rozeznávat několik druhů **interpretace** a to **formální** se zabývá rozborem a výkladem formy, **obsahová** spočívá svými východisky v analýze formy a slohu, ale těžiště výkladu hledá ve sféře obsahu díla. **Psychologická** a **ontologická** každé dílo vidí jako jedinečné bytí, které se skrze originalitu svého tvůrce podílí na existenci světa a člověka. **Strukturální** nahlíží na dílo jako na vztahový celek prvků formálního, obsahového i formálně-obsahového charakteru. **Funkcionální a systémovou** s interdisciplinárním přístupem a dynamickým pojmáním umění jako proměnlivého jevu. (str. 29, V dialogu s uměním)

Interpretace se využívá jako součást výtvarné pedagogiky v galerii, ale i ve škole. Interpretaci, jako součást galerijní pedagogiky nazýváme také galerijní animace.

Pokud mluvíme o interpretaci ve škole například ve výtvarné výchově, či dějinách umění, jde většinou o reprodukci, která na divákovi nezanechá autentický dojem. Tomuto tématu se věnuje Kateřina Dytrtová ve své publikaci „Kapitoly z dějin výtvarných oborů“. „*Tuto srovnávací metodu můžeme nazvat metodou interpretačního skoku. Může být nastavena tak, že bude výklad předchozích kultur aktualizovat vzhledem k dnešku, protože se je snažíme pochopit právě dnes platnými normami například pro krásu, rytmus,*

pravdivost, autenticitu apod. Co toto nastavení výkladu způsobuje? Nutí nás pohledět na to „co bylo“ pohledem dneška. Ostatně, jinak to ani není možné. Otázka zní, jestli se tak při výkladu dějin umění také děje. Jestli jsou zkoumány průhledem soudobými tématy, „skrze“ aktuální problémy. Bývá tomu však spíše naopak. Zdá se, že jejich výklady jsou transformovány do ztuhlých chronologicky vybudovaných schémat. Nejsou to informace „k použití“. Jsou to spíše zkamenělé seznamy, jakési přehledy, které k jisté informovanosti sice patří, ale moji dnešní připravenost či „nastavenost“ pro vnímání výtvarnosti nezohledňují.“ (str. 19, Kapitoly z dějin výtvarných oborů)

Rozdíl mezi **individuální** a **kolektivní prací** může být značný, ale ve výsledku každý zúčastněný nějaké výtvarné akce, ať se jedná o klasickou hodinu výtvarné výchovy, či akční tvorbu, nebo galerijní animaci, by měl zapojit svou fantazii.

Jaký může být tedy přístup individuálního tvůrce? „Prvním znakem autentičnosti autora je osobité vyjádření námětu v individuálně laděném tématu, druhým znakem je originální výtvarný rukopis rozpoznatelný v autentickém kompozičním řešení a neopakovatelném způsobu práce s hmotou a třetím neméně důležitým znakem je výsledný výraz (exprese) práce, jež nese stopy jedinečnosti autora.“ (str. 125. Výtvarná dílna)

Pokud se jedná o skupinovou či kolektivní práci je důležité si uvědomit sociálního chování, to znamená, jak se jedinec chová ve skupině. Dále je důležité se zamyslet nad tím, že každému skupinové práce vyhovovat nemusí. Často, když mluvíme o skupinové práci, jedná se o výtvarné projekty. Ve skupinových výtvarných aktivitách typu performance nebo happeningu dochází k zintenzivnění prožitku, prohloubení koncentrace a znásobení radosti z výsledku.

POUŽITÉ ZDROJE

1. BABYRÁDOVÁ, Hana. Výtvarná dílna. Triton. Praha. 2005. ISBN 80-7254-705-4
2. DYTRTOVÁ, Kateřina. Inspirační zdroje v oblasti Umění a kultura. PF UJEP Ústí nad Labem, 2007. s. 47, 48. ISBN 978-80-7044-856-4
3. DYTRTOVÁ, Kateřina. Kapitoly z dějin výtvarných oborů. PF UJEP Ústí nad Labem
4. FÍŠER, Zbyněk, HAVLÍK, Vladimír, HORÁČEK, Radek. Slovem akcí obrazem. MU Brno, 2012, ISBN 978-80-210-5389-2
5. HORÁČEK, Radek, a spol. V dialogu s uměním. KVV MU v Brně, 1994